

gyeit. Egészséges, élő zenei anyagot óhajt így visszavinni a nemzeti élet vérkeringésébe s ezzel mintegy ellensúlyozni az egyre jobban terjedő idegenszerűségek romboló hatását. *Nevelés* Gyula miniszteri tanácsos Petri államtitkár felkérésére részletesen ismerteti az akció előzményeit s jelenlegi állását. Nagy fejtörést okozott az anyag kiválasztása. Csak dallam és szöveg szerint értékes zenei darabokról lehetett szó s körülni kellett a kuriózumokat. Kérdés volt, melyik zenei ízlés legyen az irányadó? A népdalgyűjtési eredmények és a cigány muzsikálta magyar nóták közül a gyorsan pusztuló népdalkincsre esett az elsőbbség, mivel az sokkal régiebb értékeket őriz számunkra, mint az úgynevezett nóta-anyag. Egy szűkebb bizottság tárgyalta végig a válogatás alapelveit, melybe a minisztérium *Sztankó Béla* főigazgatót, *Kodály Zoltán* dr.-t, *Lajtha László* dr.-t és *Molnár Imre* dr.-t kérte fel. A bizottság megállapodása szerint felveendőnek ítéltettek 1. a nemzeti énekek; 2. a megfelelően feldolgozott népdalanyag. Ugyancsak a bizottság állapodott meg abban, hogy egyelőre élő szerzők dalai nem szerepelnek. Ez elvek alapján állítottatott össze összesen 34 lemezre 90 magyar dalból álló sorozat. A minisztérium minden lemezből 500 darabot rendelt, úgy hogy jelenleg 17.000 lemez áll szétküldésre készen a diapozitívok osztályán. Egyelőre 100 gépet oszt szét a minisztérium a törvényhatóságok kiválasztotta községek közt s mindegyik gép mellé egy teljes lemezsorozatot ad. A minisztérium a hangulat előkészítése érdekében a fentemlített bizottság tagjaival cikkeket íratott a szakajtóba a magyar népzene művészi értékéről, a népdalgyűjtésről, a magyar dal és az idegen muzsika viszonyáról és a magyar dal pedagógiai szerepéről. A lemezek az összes külföldi magyar intézetekbe elkerülnek s az angol gramofon-társaság révén, amelynél a felvételek készültek, a külföld piacára is el kell jutniok, ezzel remélhetően a legkitűnőbb propagandájává lesznek a magyar ügynek. A zenekari lemezeket a filharmonikusok szükített zenekara játszotta be. Szerepelnek benne a *Budai Dalárda*, a *Palesztrina Kórus*, a *Szilágyi Erzsébet-leánygimnázium* és a *Wesselényi-utcai polgári iskola* gyermekkarai, továbbá egy kitűnő szólóénekesi gárda, melynek tagjai *Basilides Mária*, *Medgyaszay Vilma*, *Nagy Izabella*, *Molnár Imre* dr., *Palló Imre* és *Székelyhidny Ferenc* dr. A zongorakíséreteket *Bartók Béla*, *M. Hir Sári* és *Hertz Ottó* játszották.

A nagy tetszéssel fogadott beszámoló után nagy élvezettel hallgatott végig a bizottság egy válogatott sorozatot.

Bóna Lajos meghalt. Szép, áldásos, küzdelemben és eredményben, keserűségben és örömben gazdag élet után, a megérdemelt pihenésnek kezdetén szólította magához az Úr Balatonlelle ny. igazgató-kántortanítóját, a kath. tanítóság által ismert és szeretett Bóna Lajost. 45 évig volt tanító. Tanító, akinek a munkáját látja az ember, ha a község utcáján végig sétál, ha a faluja népével találkozik, beszél. A falu külseje, népének lelke visszatükrözi egy hivatását mélyen átérző, kötelességét önmagától számonkérő, vérbeli tanítónak munkáját. Falujában nincs analfabéta, kötelességteljesítésében befolyásolhatatlan szigorú magával, hatóságaival szemben is. A kezei közül kikerül-

tek ritka tudással állják meg helyüket az élet viharában; alázatos hálával köszöntik életében, fájdalmas zokogással siratják halálában. Szociális érzése, népe, községe szeretete üzi, hajtja, hogy az iskola falain kívül állókat se hagyja magára. Melléjük áll, figyelni életsorsukat, meghallgatja panaszait, keserűket, szót emel érdekükben s ha kell, harcol, küzd az igazságért, erkölcsi, anyagi érdekük javításáért. S ha a küzdelemben sebet kap, nem törődik vele, — népeért szívesen viseli a fájdalmat is.

De nem feledkezik meg tanítótársairól sem. Őnzetlenül áll lellei Üdülőházunk megvalósításának szolgálatába s becézó szeretettel szolgálja annak fejlesztését, a pihenésre odamenő kath. tanítóságnak kényelmét. A halál már ott áll portáján s még betegágyán is az Üdülőház, a nyárára odamenő tanítók ügyében intézkedik előrelátó gondoskodással, meleg szeretettel.

A Mindenható ritka, meleg érzéssel telt szívvel áldotta meg s az ő bölcs intézkedése vezeti a színészi pályáról, a dicsőséget adott deszkákról a falu csendjébe tanítónak, az Isten dicsőségét szolgáló kántornak.

Halála előtt éppen három héttel, Gyümölcstolt ünnepén még víg kedéllyel fogad s tárgyalja velünk Üdülőházunk kertjében a nyár programját, a munkát, amelyből maga is készséggel vállal, jó kedéllyel, tréfálva örül, hogy vendégszeretetet gyakorolhat a kath. tanítóság vezetőivel s három hét múlva már fájdalmas szívvel, könnyező szomorúsággal látjuk őt viszont ravatalán.

A minta néptanítót, az igazi kartársat 67 éves korában szólította magához az Úr. Április hó 16-án temették el. Községe apraja-nagyja síró zokogása, a tanítóság mélységes fájdalma kísérte utolsó útjára. A szakadó eső ellenére ott volt a falu minden lakosa, kicsinyek, nagyok. A kath. tanítóság képviselőiben *Kocsán Károly* és *Moravitz Lajos* vett részt a temetésen. A beszentelést *Kéri Nándor* székesfehérvári plébános végezte. A ravatalnál *Kocsán Károly* országggy. képviselő, főtitkár búcsúztatta el a kath. tanítóság nevében, méltatva kiváló érdemeit. A járási tanítói kör elnöke a vidék tanítósága nevében búcsúzott a ravatalnál, a sírnál egy gazdaember, volt tanítványa köszönte meg a nép érdekében való buzgó munkálkodását. A balatonboglári iparos dalkör gyászdalokat énekelt. Özvegye, a nemeslelkű „Bóna néni“ s fia, *Bóna András* honv. törzsorvos gyászában a kath. tanítóság is részt vesz s kegyelettel fogja őrizni emléket mindenkor Bóna Lajosnak, aki oly sokat tett és sokat fáradozott érte. Ny. b.!

Halálozások. A tatai esperesi kerület kántortanítóságának nagy gyásza van. Nesztorukat, a mindig vidám, az élet derűjével mindig rendelkező, szívének jóságos szeretetét tanítóttestvéreivel megosztó kartársukat, *Rábai Emilt* veszítették el. Negyvenkét évig tanítószkodott, ebből 39 évig Szomódon működött, hol 1893. évtől postamester is volt. A magyarságért küzdő, buzgó tanító a községet pár évtized alatt megmagyarosította. Ezen hazafias, fáradságot nem ismerő működéséért négy ízben tüntette ki a kormány. Folyó hó 3-án 69 éves korában, váratlanul ragadta el a halál. A nyugalom éveit Felsőgallán töltötte

szereit között. Temetésén a részvét imponánsan nyilvánult meg. A szomódi róm. kath. egyházközség 40 tagú küldöttsége a plébánossal az élükön, róttá le a kegyelet adóját a temetésen Felsőgallán. Kartársai nagy számban kísérték utolsó útjára. — Pénteken este a Vöröskereszt-szanatóriumban meghalt *Quint József*, az elsőkerületi tanítóképzőintézet főigazgatója. Az elhunyt legkiválóbb pedagógusaink közé tartozott, tagja volt a közoktatási és a testnevelési tanácsnak, valamint a tankönyvügyi bizottságnak. Hosszú és érdemes tanári pályáját 1901-ben Kiskunfélegyházán kezdte meg, 1904-ben polgári iskolai, majd 1906-ban tanítóképzőintézeti tanár lett. 1916-ban került a budapesti állami tanítóképzőintézet élére mint igazgató és most április elején kapta meg a főigazgatói címet. Számos tankönyvet, továbbá pedagógiai cikkeket és tanulmányokat írt. *Quint József* mindössze negyvenhét éves volt és a könyörtelen halál egy szépen ivelő és értékes életet tört ketté. Április 11-én influenzában megbetegedett, majd tüdőgyulladást kapott, szanatóriumba vitték, ahol szívgyöngeség okozta pénteken este a katasztrófát. Halála a társadalom széles köreiben igaz és mély részvétet keltett. Ny. b.!

Üdvözlés. Az Állami Tanítók Országos Egyesületének választmánya Budafokon ülést tartott, amelyből *Galla Endre* elnök üdvözlő táviratot küldött *Kocsán Károly* képviselőnek a parlamentben, a tanítók törvényhatósági képviseltetése ügyében elért sikereért.

Finta Sándor újabb versei *Gyermekmosoly* címen jelennek meg május első hetében Szombathelyen. A versek kiválóan alkalmas szavalni valók iskolai ünnepekre, vizsgákra. Fő értékük a gazdag derű és a komoly nevelő tendencia. A 104 oldalas könyv finom, famentes papíron jelenik meg s 2 P előfizetési áron a szerzőnél rendelhető meg.

Figyelmeztetés. A Manrézai lelkigyakorlat május 25-én (szombat) este 8 órakor kezdődik és tart 29-éig reggel 8 óráig. A résztvevők részére ötnapos szabadságot kértünk az egyházmegyei főhatóságoktól. Kívánatos, hogy a résztvevők egyenként is megkérjék ezen szabadságot, hogy az engedéllyel a helyi hatóság előtt igazolva legyen az ötnapi szabadság.

Köri, egyesületi elnökök és tisztviselők! Szövetségünk kéri a köri, egyesületi elnököket és tisztviselőket, hogy a gyűlések alkalmával Szövetségünk ügyét hathatósan támogassák. Kérjük a tagok pontos névsorát. A gyűlés jegyzőkönyvének egy másolatát. Tudósítás küldését a „Nemzetnevelés”-nek és a helyi lapoknak. A határozati javaslatokat és indítványokat. Végül a pénztáros szedje be pontosan a szövetségi tagdíjakat és gyűjtsenek adományokat szociális intézményeinkre.

Balatonlellel és a hévízi üdülés ügyében felhívjuk mindazok figyelmét, akik ebben részt óhajtanak venni, hogy a lapunk előbbi számában jelzett határidőre kérvényeiket pontosan küldjék be. Utólagos kérelmeket nincs módunkban teljesíteni.

Találkozás. Kiskunfélegyházán az áll. tanítóképzőben 1914. évben képesítőzött kartársaimat felkérem, hogy 15 éves találkozóknak megbeszélése végett velem címüket sürgősen közölni szíveskedjenek. *Kovács Pál* igazgató-kántortanító Dávod, Bács-Bodrog vármegye.

KÖNYVTÁR

Zborovszky: A keresztény Család. Kapható a Szent István-Társulatnál. Ára 2.50 P.

A könyv az életten és ethika fényével világítja meg az igazi természetű családot, amelyik úgy az egyén, mint a nemzeti élet szempontjából a legtöbb boldogságot fakasztja. Világosan és szépen foglalja össze az átörökléstannak az emberre vonatkozó részét. Aminek az ismerete mérhetetlenül fontos, mert csakis így küzdhet a társadalom a családi boldogság legnagyobb ellenségei: a tuberkulozis s a vérrontó betegségek ellen. Már pedig ezen dől el végeredményben a jövő nemzedék testi-lelki összetétele s egyéni boldogsága. Ezek után szól a boldog házasság élettani és ethikai kritériumairól, megrajzolja a női eszményt s az anya s gyermeke közti kapcsolatot. Szól a gyermek keresztény értékeléséről, testi-lelki neveléséről és külön fejezetben a szexuális nevelés feletle nehéz, de elkerülhetetlen problémájáról. Majd megrázó színekkel ecseteli a mai társadalom legnagyobb bűnének, az élet bűnös kioltásának szomorú következményeit. A könyvnek különös értéke, hogy a családi élet minden problémáját, még a kényesebbeket is, költői nyelven a lehető legfinomabb formában tárgyalja. A könyvhöz Heim Pál, az európai hírv. orvosnár írt rendkívül megleghangú bevezetőt, külön kiemelve, hogy az orvostudomány megállapításai mennyire harmoniában vannak az Egyház törvényeivel.

Perény: Katholikus földművesek imakönyve. Szent István-Társulat kiadása. Ára 9 P.

Már régóta nagy szükség lett volna rá! Szinte az egyedüli társadalmi osztály volt a földművesség, melynek nem volt hozzámért, az ő lelkéből írott imakönyve. Egyes kísérletek ugyan történtek, mint *Wieser* esperes szép imái valamelyik egi népkönyvtári füzetben, de teljes, zárt egészé egyik sem nőtte ki magát. Az ember most utólag csodálkozik, hogyan is történhetett ez? Mikor már mindenre gondoltak az imakönyv-írók, mikor már nemcsak életkorok, de műveltségi fok s társadalmi állás szerint is speciálizálódtak az imakönyvek, — hogy csak épp a magyar ősrétegre, a legnagyobb társadalmi osztályra, a földművesség legmilliósbab tömegére nem gondoltak? Pedig az bizonyos, hogy nekik külön imakönyv kell. Olyan, mely az ő lelkük húrjain játszik, az ő fogalmaikba, a természet, a föld, a növény, a falu képeibe öltözködik. Most itt az első komoly kísérlet, melyet örömmel üdvözölhetünk.

ÜZENETEK

Rk. isk., Verpelét. A főváros diákszállóiban igen mérsékelt áron kaphatnak a gyermekek szállást, teljes ellátást. Forduljanak *Petik Kálmán* ig. úrhoz, IV., Papnövelde-u. el. isk., aki részletes fölvilágosítást ad. Állatkertbe, színházba stb. kedvezményes belépőjét, vezetőt is szívesen bocsát rendelkezésükre s tervet is készít a megnézendőkről. — **Legyünk tárgyilagosak!** Egyik számban az egyseget hirdetni, másikban támadni: — „legyünk tárgyila-